

VIII. Регистър на всички други подробни програми и планове в обхвата на Западнобеломорски район за басейново управление, отнасящи се за отделни подбасейни, сектори, проблеми или типове води имащи отношение към ПУРБ.

1.1 РЕГИСТЪР НА ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ СВЪРЗАНИ С ВОДИТЕ В ЗАПАДНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН.

1.1.1 Процес на планиране

Процесът на планиране в България се определя от Закона за регионалното развитие. Всички стратегически документи следват йерархия на функционално и териториално планиране, която включва връзки между плановете и допълнителни и координационни връзки между планиращите институции.

Плановете и програмите изготвяни на територията на Република България са на принципите на единен подход за планиране и програмиране, съгласуваност с другите структуроопределящи политики, инструменти и действия на международно, национално, регионално и местно равнище.

Изпълнението, финасирането, наблюдението и оценката на разработените планове и програми трябва да са на основата на партньорство, публичност и прозрачност на всички нива.

Съгласно закона за водите Плановете за управление на речните басейни са публични и обвързани с други планове в обхвата на съответното териториално ниво, включително с плановете за регионално развитие, териториално устройствените, лесоустройствените, паркоустройствените и други планове.

Като част от Плана за управление на речните басейни, регистъра на планове и програми свързани с водите са разписани в чл. 157 ал. 9 от Закона за водите.

Планът за управление на речните басейни е свързан по различен начин с други планове на територията на Република България.

Начина на обвързване на различните планове с ПУРБ е отношението на съответния план към екологичното състояние на водите на територията на района за басейново управление.

Развитието на териториите определят и начина на въздействие върху речните басейни и състоянието на водите в тях.

Много са документите, касаещи състоянието на водите. Това са стратегиите за развитие на общините, стратегии за развитие на областите. В национален мащаб това са планове за развитие на районите за планиране 2007-2013. В национален и регионален

мащаб са стратегии за демографско и социално развитие, стратегии за развитието на различни сектори от националното стопанство, стратегии за на селското стопанство в дългосрочен план, стратегии за развитие на инфраструктурата във водоснабдяването и канализацията, програми за предвижданите мерки в процеса на засушаване.

В настоящият раздел плановете, стратегиите и програмите са разделени във връзка с отношението им към трите основни поречия на територията на Западнобеломорски район- поречията на основните реки Струма, Места и Доспат.

Във всеки от разделите накратко са описани целите на различните документи от национално и местно значение.

При разработването на Плана за управление на речните басейни са взети предвид като евентуално отношение към речните басейни.

Всеки план, програма или стратегия ще окаже по различна степен отражение върху водите на територията на Западнобеломорски район. В зависимост от въздействието са избрани и мерките за поддържане на доброто състояние на водите или тяхното подобряването.

Йерархията на планиране и функционалният подход към процеса на планиране са показани в Таблица VIII.1., приложена към разделите за отделните поречия.

В тази таблица е показана логическата структура, в която плановете от всички нива споделят общи цели и задачи. Най-важните стратегически цели и приоритети са описани в Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) и до известна степен те се отразяват в цялото съответно планиране - стратегии, планове и политики.

1.2. Други национални стратегии, планове и програми, имащи отношение към управлението на водите в ЗБР

1.2.1. Национална стратегия за регионално развитие 2005-2015 година

Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) за периода 2005 - 2015 г. е основният документ за определяне на дългосрочните цели и приоритети на регионалната политика на страната. Тя дава стратегическите направления и равнища на регионалната политика и представлява отправна точка за придобиване и разпределение на помощта от ЕС при изпълнение на програмите, отнасящи се до регионалното развитие.

Регионалното развитие има многоцелеви и многофункционален характер. По тази причина стратегията е обобщаващ документ, който обхваща всички ключови елементи на бъдещото регионално развитие.

Националната стратегия за регионално развитие ще се изпълнява в съответствие с основните принципи на регионалната политика на ЕС. В тази връзка са създадени и шест района за планиране на територията на страната, а именно Северозападен, Северен

централен, Североизточен, Югозападен, Южен централен и Югоизточен райони. Същите не съвпадат с административното делене, по смисъла на Закона за административно-териториалното устройство на Република България.

Националната стратегия за регионално развитие е разработена въз основата на социално-икономически анализ за отделните райони за планиране.

Западнобеломорски район попада в част от два района за планиране: Югозападен и Южен централен. В Националната стратегия е констатирано, че в Западнобеломорски район за басейново управление има най-голям брой речни участъци с нарушен екологичен статус. Въпреки това тенденцията е за подобрене на общото екологично състояние на водите. В документа са дадени данни за състоянието на канализационната мрежа и пречиствателните станции за отпадни води.

На базата на направения анализ, в стратегията се дава концепция за развитието на националната територия, в която са посочени основните програмни мерки. В областта на водите политиката на национално, басейново и общинско ниво е разработването на Национална програма за интегрирано управление на водите и водния сектор, намаляване на дела на непречистените отпадни води във водни обекти да се сведе до 4%, до 2014 година.

Отделните проекти и програми за развитие и модернизация на инфраструктурата са предмет на оценителни процедури за тяхното въздействие върху околната среда, които са важен механизъм за прилагане на принципите на устойчивото развитие. Дейностите ще се насочват приоритетно към местата, където има осезаема бариера за използването на потенциалните фактори за икономически растеж.

В рамките на този приоритет се очертават три основни специфични цели на политиката за регионално развитие:

Специфичните цели на политиката за регионално развитие допълват и разширяват действията на другите политики.

Взаимнообвързана с управлението на водите е специфична цел 2 от стратегията, отнасяща се до изграждане и подобряване на екологичната инфраструктура, включваща подобряване на водоснабдителна и канализационна инфраструктура и пречиствателни станции, развитие на възобновяеми енергийни източници.

8.2.2. Национална демографска стратегия на Република България 2006 – 2020 г.

Демографското развитие на страната е ключов национален и социален приоритет. Националната стратегия е фундаментален документ, който формулира приоритетните области и задачи, свързани с демографската политика. Тези приоритети и задачи са ориентирани към забавяне на степента на намаляване на населението и даване на възможност за високо качество на човешкия капитал, което се отнася до състоянието на здравето, нивото на образование, възможностите и уменията на хората. Във връзка с демографския преход от положение с нарастване на населението към положение на

стабилизиране (намаляване) и застаряване, тази стратегия е основана върху представата за “баланс на населението”, в която водещият елемент е по-добро качество на живот и благосъстояние.

Демографската стратегия е насочена към цялото население на Република България. Стратегията взема пред вид всички характеристики и специфични нужди, типични за всяка от трите фази на човешкия живот (младост, работоспособна възраст и пенсионна възраст). Тя е национален отговор на демографската промяна, пред която е изправена Европа: намаляване на раждаемостта, застаряващо население и големи миграционни потоци.

Стратегията се основава на задълбочен анализ на ключовите демографски параметри на настоящата ситуация в страната и на факторите, от които зависят тези параметри. Тя съдържа оценки за демографското развитие до 2020 г. Тя обхваща периода между 2006 и 2020 г. и съдържа два под-периода:

Първият под-период е до 2010 г.; действията и приоритетите ще бъдат ориентирани към поставяне на основите на активна демографска политика, включително допълване и по-нататъшно развитие на законодателството; установяване на нови структури за управление и заздравяване и координиране на съществуващите; финансиране и реформиране на системите, които са пряко свързани с демографското развитие (образователната система, здравната система, системата за социална защита на семейството и децата).

Останалият период от 10 години до 2020 г. ще бъде време за систематично внедряване на всички компоненти на активната демографска политика, предложени в тази стратегия.

8.2.3. Нова стратегия в социалната политика

Един ключов приоритет на тази програма е да се наложи нов подход в социалната политика. Необходимостта от промяна е обусловена от стремежа да се преодолее преходния период и да се подобри социално-икономическото състояние на гражданите.

Стратегията е част от интегрирания подход за реализиране на реформите както в икономиката, така и в социалния живот. Тя взема предвид както националния опит, така и тенденциите, препоръките и указанията на Европейската комисия и Съвета на Европа в тази област. Насоките на стратегията описват бъдещите дейности на държавата, местното самоуправление, работодателите, социалните партньори и неправителствените организации (НПО), които основните заинтересовани страни в социалната област.

Политиките са разделени на редица главни групи, съответстващи на естествените етапи на човешкия живот, или по-точно специфични групи като:

- За хората в трудоспособна възраст – осигуряване на активни брокерски

услуги за заетост за намиране на постоянни работни места в сектора на реалната икономика, увеличаване на възможностите за работа чрез професионално обучение и допълнително обучение; подобряване на обществената осигурителна система; модернизация на промишлените отношения;

- За хората след трудоспособна възраст – борба с бедността и засилване на общественото осигуряване за сегашните и бъдещите пенсионери;
- За децата – постоянни грижи за подобряване на благосъстоянието им;
- За хората в неравностойно положение – премахване на социалната изолация; увеличаване на възможностите за работа и подобряване на социалните услуги;
- За всички граждани и семейства, изпитващи затруднения – професионална социална помощ, индивидуален подход, подбран за конкретния случай.

1.1.2 Стратегии в промишления сектор

Във връзка с оценката на промишленото развитие понастоящем и в бъдеще са прегледани следните стратегии за отрасъла:

- Национална стратегическа еталонна рамка 2007-2013 г.
- Оперативна програма “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика
- Национална стратегия за стимулиране на малките и средните предприятия 2007-2013 г.
- Енергийна стратегия на Република България
- Иновационна стратегия на Република България

А) Национална стратегическа еталонна рамка 2007-2013 г.

Националната стратегическа еталонна рамка (НСЕР) се основава на задълбочен социо-икономически анализ и ключови аспекти на други национални стратегии, приети и осъществени в България. Тя се отнася по различни начини към процеса на развитие не само в промишлеността, но и в други сектори на икономиката. НСЕР е описана в ТД5; Нейният основен тематичен подход е предвиден за въздействие върху всички свойства, формиращи институционалния, бизнес и социален климат. Най-важната задача е да се осигури приносът на плащанията по Структурните и кохезионни фондове през целия планов период. НСЕР ще допринесе за промишлеността като посредник в преходния процес на промишлеността от преобладаване на енергийния сектор, продукти с ниска добавена стойност и ниска производителност към продукти със средна добавена стойност,

висока производителност и сектори, използващи високо/средно квалифицирана работна ръка.

Б) *Национална стратегия за стимулиране на малките и средни предприятия 2007-2013 г.*

Стратегията се основава на постигането на следните седем приоритета и съответните им аспекти:

Приоритет 1. Образование по управление и предприемачество и стимулиране на дух и способности за предприемачество. Въвеждане на обучение по предприемачество на всички нива на образование. Цел: Получената средна плътност на предприятията трябва да бъде 36-37 на 1000 души през 2013 г.;

Приоритет 2. Подобряване на бизнес средата. Цел: по-бързо и по-лесно стартиране на бизнеса;

Приоритет 3. Улесняване на достъпа до финансиране. Цел: Създаване и поддръжка на поръчителства и други фондове;

Приоритет 4. Конкурентоспособност и иновации. Цел: До 2013 г. около 19-20 % от МСП трябва да бъдат сертифицирани по ISO 9001:2000, и 5-6% от МСП ще бъдат сертифицирани по ISO 14001;

Приоритет 5. Развитие на кластерни структури. Цел: През 2013 г. около 30 кластера ще бъдат активни, а общият брой на компаниите в кластерите ще бъде приблизително 1500;

Приоритет 6. Подобряване на достъпа до общия пазар на ЕС и до международните пазари. – Цел: През 2013 г. около 25 % от предприятията ще се занимават с експорт и 9-10% от тях ще се занимават само с експорт;

Приоритет 7. Защита на интелектуалната собственост. Цел: Да се популяризира възможността за защита на интелектуалната собственост на нивото на Общността; Значително увеличаване на обектите на интелектуалната собственост със защитени права; Регистриране на търговски марки.

В) *Енергийна стратегия на Република България*

Общата цел на стратегията е да се намали енергийната зависимост на България, тъй като понастоящем повече от 70 % от използваните енергийни ресурси се внасят, което представлява голям дял в сравнение със средната стойност за ЕС от около 40%. Единственият значителен местен енергиен източник са нискокачествените лигнитни въглища на каменовъглените мини “Марица-Изток”. Вносът на енергия е предимно от Русия и е във форма на нефт, газ, качествени въглища и ядрено гориво.

В съответствие с енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници (ВЕИ) на правителствено ниво са приети “Национална стратегия за околната среда и национален план за действие 2005 – 2014 г.”, “Национална краткосрочна програма за енергийна ефективност 2005-2007 г.”, “Национална дългосрочна програма за стимулиране на използването на възобновяеми енергийни източници 2005-2015 г.”, “Национална

дългосрочна програма за енергийна ефективност до 2015 г.”.

“Националната дългосрочна програма за стимулиране на използването на възобновяеми енергийни ресурси 2005-2015 г.” формулира мерки и политики за стимулиране на използването на ВЕИ с намерение да се постигне индикативната цел от 11% от брутно вътрешно потребление на електричество след 2010 г., което трябва да бъде произведено от ВЕИ.

“Националната дългосрочна програма за енергийна ефективност до 2015 г.” има за главна цел намаляването на енергийната интензивност във всички стопански сектори, с интегриране и балансиране на политиките за постигане на устойчиво развитие на икономиката и енергийния сектор и опазване на околната среда от отрицателни въздействия.

Общите икономически нужди определят енергийната зависимост. Въпреки намаляването на електрическия потенциал на инсталираните централи, общият баланс остава стабилен. Има две основни причини – икономиката е направила инвестиции в нови спестяващи енергия технологии (много сгради са обновени (санирани), домакинските уреди пестят енергия, обществената система за осветление е обновена) и не на последно място държавата е чист износител на електричество.

8.2.5. Иновационна стратегия на Република България

Иновационната стратегия на Република България съдържа мерки, които са част от Националния план за икономическо развитие на страната 2000-2006 г., и е разработена в съответствие с приоритетите, формулирани в нея.

Главната стратегическа цел е да се увеличи конкурентоспособността на промишлеността, което на свой ред означава развитие на промишленост “основана на знанията”, т.е. въвеждане на нови продукти, материали и технологии в процеса на производството, управлението и услугите. Стратегическият проект, отговарящ на тази цел, ще доведе до:

- Нарастване на БВП;
- Увеличаване на дела на добавената стойност, произведена от промишлеността;
- Висока продуктивност;
- Насърчаване на износа;
- Подобряване на платежния баланс;
- Нови преки чуждестранни инвестиции ПЧИ);

Предварителните условия за тези желани резултати са насочени към следното:

- Управление на човешките ресурси;

- Създаване на нови знания;
- Трансфер и включване на модерни технологии;
- Финансови ресурси за новаторски решения.

8.2.6. Стратегия за насърчаване на инвестициите в Република България (2005-2010 г.)

През последните четири години в България са инвестирани 5.8 милиарда евро. Само през 2004 г. инвестициите възлизат на 2.48 милиарда евро, което е най-високата стойност през последните 13 години. Според правителството стабилната икономика ясни политически перспективи на България (НАТО и членството в ЕС) са основните причини за развитието на ПЧИ. Освен това се счита, че за това са изиграли своята роля и възстановяването и развитието на инфраструктурата и действията за намаляване на административния товар върху компаниите.

Главните цели на стратегията са да се подобри конкурентоспособността на икономиката и да се осигури стабилен и устойчив икономически растеж. Очакваният ефект на стратегията е:

- По-високи ПЧИ в резултат на по-добър бизнес климат;
- По-висока степен на заетост и заплащане;
- Нови инвестиции и приходи в неразвитите райони и нов имидж на

България като привлекателно място за инвестиции.

1.1.3 Стратегии в сектора на селското стопанство

Направен е преглед на следните стратегии за отрасъла, за да се предостави информация за текущата и особено за бъдещата ситуация във водосбора на река Места по отношение на селскостопанското развитие.

- Национален стратегически план за развитие на селските райони 2007-2013г
- Национален стратегически план за рибарство и аквакултури – Развитие на рибарството и аквакултурите 2007-2013 г.
- Програма за развитие на селските райони 2007-2013 г.
- Програма за развитие на алтернативно земеделие в Родопите

А) Национален стратегически план за развитие на селските райони 2007-2013г.

Националният стратегически план за развитие на селските райони 2007-2013 г. в момента е главният планов документ за земеделския сектор. Планът замества националния план за развитие на земеделието в селските райони 2000-2006 г., който беше разработен по специалната присъединителна програма на ЕС SAPARD. Планът е основан върху обстоен анализ, който разкрива и оценява социо-икономическите и екологичните

условия на сектора. Планът оценява текущото стратегическо положение относно значението на тази дейност за икономиката, като използва индикаторите Брутна добавена стойност (БДС) и степен на заетост. Освен това е анализирано използването на обработваемата земя, структурата на стопанствата, заетостта и кредитните улеснения и подход към проблемите.

В плана икономическите дейности в селските райони са разделени на три категории: Селско стопанство, производство за преработка на храни и горска промишленост.

По-нататък планът описва условията на околната среда и биоразнообразието в природата и дава описание на статистическите данни и райони, включени в обхвата на НАТУРА 2000. Планът съдържа и анализ на социо-икономическите условия в “Селските райони”, така както са определени в закона за регионално развитие.

Стратегическият план взема пред вид дневния ред от Лисабон и Гьотеборг и целите му са както следва:

- Развитие на конкурентоспособно земеделие и лесовъдство на основата на новаторския сектор за преработката на храните;
- Опазване на природните ресурси и на околната среда в селските райони;
- Подобряване на качеството на живот и насърчаване на възможностите за нови работни места в селските райони.

Б) Национален стратегически план за рибарството и аквакултурите – Развитие на рибарството и аквакултурите 2007-2013 г.

Главната цел на плана за този сектор е да се разкрие същността, значението и потенциала на въпросния подсектор. Планът оценява всички дейности и клонове. Специално внимание е посветено на “Рибарство във вътрешни водни тела”, напр. язовири, езера и реки.

Специалният акцент в плана е върху:

- Адаптиране на капацитета на рибарския флот;
- Развитие на аквакултурите, преработката и маркетинга им;
- Насърчаване на дейности, основани на взаимен интерес;
- Устойчиво развитие на крайбрежни риболовни зони.

През този планов период (2007-2013 г.) основните задачи са:

- Цели по отношение на производството – да се увеличи продуктивността от 150 кг/дка до 200 кг/дка;
- Цели по отношение на преработката – преработка до 70 % от общата произведена продукция, подобряване на безопасността и сигурността, увеличаване на възможностите за съхранение, мрежа за по-добро разпространение;

- Цели по отношение на заетостта – броят на заетите ще се увеличи с 40 %;
- Управление на околната среда – отглеждане на рибата на основа на естествени храни, нови изкуствени храни с по-добър коефициент (за сладководните риби);
- Задачи на браншовите организации.

В) Програма за развитие на селските райони 2007-2013 г.

Програмата се поддържа от Европейския земеделски фонд и създава възможности за модерно земеделие в селските райони. Документът анализира текущото състояние – основни социо-икономически характеристики, анализ на земеделието, промишлеността за преработка на хранителни продукти и горския бизнес, връзките между околната среда и управлението на поземлените ресурси, оценка на структурата на икономиката и качеството на живот в селските райони. Програмата се отнася за региона, защото три от общините – са определени като “неразвити селски райони”.

Г) Програма за развитие на алтернативно земеделие в Родопите

Географски тази програма се отнася за общините в поречието на река Доспат.. Община Доспат е включена в тази програма, защото е разположена в планина Родопи и съответства на списъка с районите на тази програма.

В програмата подробно са описани всички растения, които може да се отглеждат в този планински район. Целите на програмата са:

- Развитие на ефективна земеделска продукция в Родопите;
- Устойчиво развитие на региона чрез възстановяване на традиционно и създаване на алтернативно земеделие с основна цел увеличаване на степента на заетост и производителността.

1.1.4 Стратегии в туристическия сектор

Развитието на туризма за страната е засегнат в следните стратегии, насочени към аспектите на:

- Национална стратегия за регионално развитие 2005-2015 г.
- Национална стратегия и план за действие за развитие на екотуризма в България

А) Национална стратегия за регионално развитие 2005-2015 г.

Тази стратегия включва и развива положителните практики на политиката за регионално развитие през последните няколко години и включва целите на Националния план за регионално развитие (НППР). Като планов документ той е в съответствие със

Структурните и кохезионни политики на ЕС.

От гледна точка на териториалното развитие на туризма, стратегията е основана на анализ, водещ до два основни извода:

- Половината от националната територия има значителен потенциал за развитие на туризма;
- Тези ресурси са налице във всички региони.

В резултат на това нито един регион не може да се изключи от процеса на развитие на туризма и всички общини имат възможност да развиват туризъм и услуги за почивно дело, вероятно краткосрочни или сезонни.

Това се усилва от факта, че всички регионални областни и общински планове разглеждат дейностите по туризма и ги поставят сред приоритетите за развитие.

Б) Национална стратегия и план за действие за развитие на екотуризма в България

Тази стратегия е разработена в отговор на нарастващата популярност на екотуристическите дейности. Стратегията се отнася за 10-годишен период, докато планът за действие е насочен към 5 години. Една от целите на стратегията е да направи хората почувствителни към проблемите на околната среда и туристическия потенциал на запазените екорегioni.

Според стратегията, екотуристическият бизнес допринася за запазване на биоразнообразието, поддържа благосъстоянието на местните общности и създава отговорно поведение на туристите, има минимални изисквания за не възобновяеми ресурси; услугите могат да бъдат извършвани от малки компании и се създават елементи на образованието и познанието.

Според стратегията, приоритетните тематични действия трябва да се предприемат в областта на:

- Информационното управление;
- Развитие на предприемачеството при екотуризма;
- Развитие на екотуристически продукти и гаранции за качеството;
- Маркетинг и реклама;
- Развитие на човешките ресурси и професионално образование;
- Институционално развитие.

1.1.5 Стратегии в сектора на инфраструктурата за пречистване на водите

Прегледани са следните планове и стратегии за сектора:

- Оперативна програма “Околна среда 2007 -2013 г.”
- Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор 2004-

2015 г.

- Национална програма за изграждане на ПСОВ и на системи за водоснабдяване
- Национална програма за необходимите мерки в условията на тенденция към засушаване
- Национални програми за изграждане на ПСОВ и на канализационни системи в селищата.

А) Оперативна програма "Околна среда 2007-2013 г."

Основните цели на програмата са:

- Опазване и подобряване на състоянието на водните ресурси
- Подобряване на управлението на отпадъците и защита на почвата
- Запазване на биоразнообразието и опазване на природата

По-нататък програмата идентифицира 4 приоритетни направления, включващи "вода", "отпадъци" и "биоразнообразие". Програмата приема финансиране от ЕС по посочените направления и има за цел постигането на съответствие с Европейското законодателство по околната среда.

Б) Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор 2004-2015 г.

Основните цели на стратегията са:

- Създаване на условия за ефективно управление на водния сектор и прилагане на интегрирания подход при решаване на проблемите
- Създаване на условия за включване на частния сектор, като се вземат пред вид обществените интереси
- Прилагане на структурния подход за управление, като се вземе пред вид регионалното планиране
- Подобряване на услугите в сферата на водите и постигане на стандартите на ЕС

В) Национална програма за изграждане на ПСПВ (пречиствателни станции за питейна вода) и на системи за водоснабдяване

Програмата е разработена през 2000 г. по искане на МРРБ и засяга изграждането на необходимите ПСПВ, както и завършването на големи водоснабдителни системи за осигуряване на допълнителни количества питейна вода. Много от обектите са в строеж, но някои са изоставени.

8.2.10. Национална програма за необходимите мерки в условията на тенденция към засушаване

Програмата съдържа мерки икономично използване на водните ресурси и включва изграждане и завършване на 9 основни язовира за водоснабдяване.

Национални програми за изграждане на ПСОВ и канализационни системи в селищата.

1.1.6 Националната програма за управление на дейностите по отпадъците (НПУДО) през периода 2009-2013 г.

Тя съдържа 7 глави, както следва:

- Глава I: Преглед на изпълнението на национална програма за управление на дейностите по отпадъците (2003 – 2007 Г.)
- Глава II. Съществуващо състояние и практики по управление на отпадъците
- Глава III. Институционална рамка и контрол. роля на публичния и частния сектор
- Глава IV. Законодателна рамка и политика
- Глава V. Основни принципи и цели на програмата
- Глава VI. План за действие
- Глава VII. Инвестиционна програма

Основната цел на Националната програма за управление на дейностите по отпадъците (НПУДО) е да допринесе за устойчивото развитие чрез установяване на интегрирана рамка за управление на отпадъците, която да доведе до:

- ограничаване и намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от образуваните отпадъци;
- подобряване на ефективността на използване на ресурсите;
- максимална отговорност на замърсителите;
- насърчаване на инвестициите и дейностите, свързани с управление на отпадъците.

8.2.12. Планове за управление на националните паркове

Българските Национални паркове са територии, които се регулират съгласно Закона за защитените територии (1998 г.). Законът посочва целите на управлението на парковете:

- Запазване на биоразнообразието и защита на дивата природа,
- Развиване на образователни и научни дейности,
- Насърчаване на останалите дейности за отдих, и
- Увеличаване на благосъстоянието на местната общност без увреждане на

естествените местообитания.

А) Паркови дирекции

Отговорната институция за ръководство на защитената територия е Министерството на околната среда и водите. Допълнителна институция е Изпълнителната агенция по околната среда, отговорна за осигуряване на методично ръководство на Националните паркови дирекции относно екологическия мониторинг и качеството на околната среда.

Всички национални паркове имат управителни тела, които са подчинени на Министерството на околната среда и водите – Паркова дирекция. Основните административни функции на дирекциите се определят от Закона за защитените територии. Те се отнасят до:

- Координация на дейностите, касаещи организациите, институциите и потребителите в самите паркове;
- Организация и издаване на разрешителни режими за паша, събиране на билки, горски плодове, гъби и т.н в района на парка;
- Организация и издаване на разрешителни режими за всички видове дейност по поддръжка и обновяване на в парковата площ;
- Сътрудничество с местните власти, неправителствени организации, академични институции, образователни институции, бизнеса и масмедииите.
- Всяка дирекция наема в офисите си местни специалисти от различни области, които трябва да преминават специализиран курс на обучение по опазване на околната среда.

Б) Планове за управление

Всеки парк е разработил десетгодишен план за управление както се изисква от Закона за защитените територии. Всеки план описва настоящото състояние в парка и околностите му относно природните, социалните и икономическите условия. Въз основа на тази информация всеки план за управление определя целите, дейностите и инвестициите, които трябва да се направят в парка.

Главният инструмент за управление в Плана за управление е разпределението на парковата площ на няколко площи (или зони) в зависимост от целите на парка. Границите на зоните обикновено се определят следвайки природните особености (планински била, реки, потоци, растителни зони и в някои случаи пътища и пътеки).

Основната цел на всяка дирекция на Национален парк е да организира прилагането на плана за управление. Планът за управление влияе върху следните елементи:

- Управление на природните ресурси, сигурност, контрол и действие на законите;

- Екомониторинг;
- Функциониране и поддръжка на туристически маршрути, пътеки и допълнителни услуги; и
- Загриженост на обществото, образователни инструменти и дейности с местните власти.

Всеки план има допълнителен Годишен оперативен план, в който действията за текущата година са наредени по приоритети, последвани от бюджета.

В) План за управление на Национален парк Рила

Планът за управление на Национален парк Рила обхваща периода 2001-2010 г. Общините от басейна на Западнобеломорски район, които имат площи в този национален парк са Сапарева баня, Дупница, Рила, Благоевград, Разлог, Белица и Якоруда.

Планът е структуриран в два големи раздела – раздел “описание” и раздел “предписание”.

Първият се състои от 8 глави, представящи всички елементи на околната среда на територията на Националния парк, тяхното значение за парка и режимите на ползване за различните зони. Освен това, са описани туристическия потенциал и демографското и икономическото развитие на местните общини.

Разделът “предписание” е представен в 7 глави въз основа на текущи научни изследвания и връзки към други институции. В раздела се анализират заплахите и ограниченията на основата на природни и антропогенни движещи сили, както и някои законови обстоятелства. Формулирани са 21 дългосрочни цели на управление на природните компоненти, туризма, интерпретацията и образование, взаимовръзки с местните организации-бенефициенти и дейности в парка.

Главните цели на управлението на природните елементи са:

- Поддържане и развитие на мрежа от резервати в парка;
- Опазване на природните условия на екосистемите в различните растителни пояси на парка; опазване на езерните местообитания; поддържане на защитени популации;
- Осигуряване на налични територии за биологичен обмен;
- Поддържане на системи за биомониторинг;
- Ограничаване на вредното въздействие на хидроенергийните системи и използването на водните ресурси;
- Ограничаване на инфраструктурното развитие до нуждите за функционирането на парка.

Голяма част от плана се отнася за управлението на туризма. Целта е да се

привлекат хората, интересувачи се от образование по околна среда, специализиран туризъм, свързан с културата и историята. Планът предвижда специални програми за местните общини и училища.

Специална глава е посветена на административното управление на парка, особено на инфраструктурата, управлението на човешките ресурси и квалификация и финансова стабилност на парка.

Основният елемент в управлението на парка е районирането. В Национален парк Рила има 5 зони:

- зона на резервати – 16 222 ха;
- зона за ограничено влияние на човека;
- туристическа зона – 1000 ха;
- зона за сгради и съоръжения – 1000 ха;
- мултифункционална зона – 63 000 ха.

Всяка зона е описана отделно в съответствие с използването ѝ, режима на опазване и дейностите, извършени от парковата администрация за изпълнение на целите на зоната. Постигането на дългосрочната цел е основано на 24 групи от програми и 71 проекта. Те включват всички елементи на процеса на управление – всички биотопи и туристическо поведение.

Г) План за управление – Национален парк Пирин

Управлението на Национален парк Пирин е прието през 2004 г. То се основава на гореспоменатата законова система.

Територията на парка е 40 356 ха. Общините от Западнобеломорски район за басейново управление, които имат площи в този парк са Симитли, Кресна, Струмьяни, Сандански, Разлог, Банско и Гоце Делчев. Паркът е част от системата на UNESCO за природно наследство.

Основната цел на плана е опазването на природните ландшафти, устойчивото прилагане на туризма и природните ресурси на териториите, както и превръщането на територията на парка в социален и икономически фактор за регионално развитие.

Дългосрочни цели на плана за управление:

- Опазване и поддържане на природните екосистеми и ландшафти;
- Създаване на възможности за екологично образование;
- Насърчаване на научните изследвания;
- Осигуряване на доходи за местните общности чрез използване на ресурсите на парка;
- Разработване на политика за сигурност на Националния парк;
- Съблюдаване на законовата и институционалната база.

1.1.7 Лесоустройствени планове

Лесоустройствените планове се изготвят от Министерството на земеделието и горите и Държавна агенция по горите. Тези планове включват и глави за опазването на водната околна среда от ерозия и наводнения и описват специфичните дейности, необходими за опазване на водните ресурси при управлението на горите.

Таблица VIII.1. Регистър на плановете и програми в обхвата на Западнобеломорски район

№	Планов документ	Функция	Съдържание	Изготвен от	Одобрени от	Изготвен въз основа на	Период на действие
1.	Национална стратегия за регионално развитие на Република България	Определя дългосрочните цели и приоритети на националната регионална политика	Анализи на районите за планиране; цели и приоритети; мерки за реализация; мерки за мониторинг и оценка, мерки по развитие на водоснабдителната и канализационна инфраструктурата.	МРРБ/Прайм консултинг"О ОД	Министерски съвет	Закон за регионално развитие Национален план за развитие	2007-2013
2.	Национален план за регионално развитие	Определя базовите цели и приоритети на националната регионална политика	Анализи на икономическите, социалните и екологични условия и на потенциала им за развитие; цели, приоритети и мерки; количество на необходимите ресурси; предварителна оценка; индикативна финансова таблица	Министър на регионалното развитие и благоустройство	Министерски съвет	Национална стратегия за регионално развитие; Областни стратегии за развитие	2006-2020
3.	Национален стратегически план за развитие на селските райони	стратегически документ, който ще бъде рамката за усвояване на финансовите средства, съфинансирани от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони на Европейския съюз и националния бюджет в рамките на програмния период 2007 – 2013 г. и ще обхване територията на цялата страна под цел "Сближаване".	Националният стратегически план е фокусиран върху следните приоритетни осци : 1. Развитие на конкурентно земеделие и горско стопанство и основан на иновации хранително-преработвателен сектор; 2. Опазване на природните ресурси и защита на околната среда в селските райони; 3. Подобряване на качеството на живот и насърчаване на възможностите за заетост в селските райони; 4. Подходът ЛИДЕР – изграждане на местен капацитет и подобряване на местното управление.	Европейски земеделски фонд	МЗГП	Европейската политика за присъединяване на новоприети страни членки	2007-2013

Раздел VIII

№	Планов документ	Функция	Съдържание	Изготвен от	Одобрени от	Изготвен въз основа на	Период на действие
4.	Национална демографска стратегия на Р България	Анализ на приоритетните области и задачи, свързани с демографската политика	Анализ на демографските параметри в страната; фактори и оценки за демографско развитие до 2020г.	МРРБ	Министерски съвет	Документи на Европейската комисия за предприемане на политики в отговор на демографската промяна	2007-2013
5.	Национална оперативна програма "Регионално развитие"	За подкрепяне устойчивото развитие чрез укрепване на растежа, конкурентно-способността и заетостта, социалното включване, както и опазването и качеството на околната среда	Анализ на проблемите в районите за развитие; средносрочни цели и приоритети; мерки за осъществяване на приоритетите; индикатори за наблюдение и оценка; индикативен финансов план; ред на управление за осъществяване на програмата.	Министър на регионалното развитие и благоустройството главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие“	Европейската комисия	Национален план за развитие. В съответствие с целите на Европейския съюз, определени в Стратегическият насоки за сближаване на Общността за периода 2007 – 2013 година, и които съответно са залегнали в Националната стратегическа референтна рамка на Република България.	2007-2013
6.	Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор 2004-2015 г.	Целите на Националната стратегия за развитие и управление на водния сектор до голяма степен съвпадат и съответстват с тези на ПУРБ. Като приоритети са набелязани водоснабдяването на населението, опазването на повърхностните и подземни води, и развитието на водностопанските отрасли. Конкретните цели,	Създаване на условия за ефективно управление на водния сектор; условия за включване на частния сектор; предлагане на структурен подход за управление; подобряване на услугите в сферата на водите	МРРБ	Министерски съвет	Правителствен и документи за рационално използване на водния ресурс и Европейската рамкова директива по водите	2004-2015

№	Планов документ	Функция	Съдържание	Изготвен от	Одобрени от	Изготвен въз основа на	Период на действие
		заложените в стратегията, имащи отношение към ПУРБ включват увеличаването на площта на влажните зони на територията на страната, интегрираното управление на трансграничните водни течения и насърчаване на обратното водоснабдяване в индустриалните предприятия.					
7.	План за развитие на Южен централен район за планиране	Регионалният план определя дългосрочната визия за развитие на Южния централен район за планиране, стратегическите цели и приоритетите на политиката за регионално развитие в един от шестте планови региона на РБългария.	Подобряване на икономическата и социалната инфраструктура;	МРРБ	Министерски съвет	Национален план за развитие	2007-2013
8.	План за развитие на Югозапад ен район за планиране	Определя дългосрочните цели и приоритети на района	Икономически растеж; намаляване на интеррегионалните различия; увеличаване на конкурентноспособността; развитие на транспортната и техническата инфраструктура; подобряване качеството на живот; сътрудничество между регионите.	МРРБ	Министерски съвет	Национален план за развитие	2007-2013
9.	Оперативна програма "Околна среда" 2007-2013г	Определя стратегическата визия за България; засилване на конкурентноспособността на икономиката; развитие на човешкия капитал с цел осигуряване на по-	Опазване и подобряване състоянието на водните ресурси; подобряване управлението на отпадъците; запазване на биоразнообразието и опазване на природата	Управляващ орган - дирекция "Кохезионна политика" към МОСВ	Министър на околната среда и водите	Националната стратегическа референтна рамка	2007-2013

Раздел VIII

№	Планов документ	Функция	Съдържание	Изготвен от	Одобрени от	Изготвен въз основа на	Период на действие
		висока заетост, доходи и социална интеграция					
11.	Национален стратегически референт на рамка	Подкрепа на инвестициите, необходими за икономическо развитие, като се инвестира в необходимите инфраструктури и човешки потенциал; поддържане на благоприятна бизнес среда и социално включване	Анализ на различията, слабостите и потенциала за развитие; списък на Оперативните програми и механизми за координация; индикативно годишно разпределение на средствата; проверка на принципа на допълняемост.		Министерски съвет	В съответствие с чл.27 и чл.28 от Регламента на съвета на ЕС; Европейски фонд за регионално развитие; Европейски социален фонд и Кохезионния фонд	2007-2013
12.	Програма за развитие на алтернативното земеделие в Родопите	развитие на ефективно земеделско производство в Родопите; устойчиво развитие на региона; създаване на алтернативно земеделие с цел повишаване на заетостта на населението		МЗГ	Министерски съвет		2007-2013
13.	Национален стратегически план за развитие на селските райони	анализ на използването на обработваемата земя; анализ на структурата на стопанствата и подход към проблемите	развитие на конкурентноспособното земеделие на новаторския сектор за преработка на храни; опазване на пр.ресурси и околната среда в селските райони; подобряване качеството на живот и заетостта в селските райони.	МЗГ	Министерски съвет		2007-2013
14.	Национален стратегически план за рибарство и аквакултури	дефинира представите, стратегическите цели и приоритетите за национално развитие както и показва необходимостта от финансови източници и изискуемата	анализ на целите по отношение на производството; преработката, заетостта; управление на околната среда и анализ на задачите на браншовите организации.	МЗГ / Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури/	Министерски съвет	Структурни фондове на ЕС	2007-2013

Раздел VIII

№	Планов документ	Функция	Съдържание	Изготвен от	Одобрени от	Изготвен въз основа на	Период на действие
		организирана мрежа за тяхната реализация. Предвид програмата и управлението на Европейския фонд за рибарство (ЕФР), след 2007 г. ролята на НСПРА е да структурира и представи стратегически избор според националната политика за инвестиране като подsigури адекватно координиране и обезпечи финансово интервенциите (кофинансирано с ресурси на ЕФР).					
15.	Национална програма за приоритетно изграждане на ГПСОВ за населени места с над 10 000е.ж.	Определяне на срокове за приоритетно изграждане на пречиствателни станции за отпадни води на населените места	установяване на приоритети за изграждане на ГПСОВ.Довършване,реконструкция,разширение и модернизация на съществуващите,проектиране и изграждане на нови.В нея са включени 104 обекта-81 нови ПСОВ и 23 за реконструкция и модернизация.	Конултативен съвет към МОСВ и МРРБ.	Министерски съвет	Приета с решение на Министерски съвет	
16.	Национална програма за необходимите мерки в условията на тенденция на засушаване	Създаване на програма за действие в условията на засушаване на териториите	По отношение на водите описани програмите за изграждане на инфраструктура във водоснабдяването и канализациите	Приета от Министерски съвет 2001г,	Министерски съвет		

Раздел VIII

№	Планов документ	Функция	Съдържание	Изготвен от	Одобрени от	Изготвен въз основа на	Период на действие
17.	Национален план за опазване на биологичното разнообразие		Опазване, възстановяване и устойчиво управление на биологичното разнообразие. Спиране на загубата на биологичното разнообразие до 2010г.	МОСВ ;	Министерски съвет	чл.115, ал.1, т.3 от ЗБР и чл.77 от ЗООС	2005-2010
18.	Национална агроекологична програма на Р България	Насърчаване и въвеждане и постоянно използване на екологосъобразни методи за селскостопанско производство, които защитават или подобряват природната среда и допринасят за постигане на устойчив модел на управление на земята, запазват богатото природно наследство	· подобряват качеството на живота на хората чрез прилагане на 7 мерки: биологично земеделие; управление на земеделска земя с висока природна стойност; поддържане и възстановяване на ландшафтни особености; подпомагане на почвената и водната защита; традиционна животновъдна продукция; създаване на коридори за опазване на дивите животни; Мярка за обучение и демонстрации;		Министерски съвет		2007-2013
19.	Нова стратегия в социалната политика на Р България	налагане на нов подход в социалната политика за реализиране на реформите в икономиката и социалния живот	осигуряване на нов управленски подход; запазване и насърчаване на заетостта; нарастване доходите на населението; модернизация на системата на соц. подпомагане	Министерство на труда и социалната политика	Министерски съвет		
20.	Енергийна стратегия на Р България	рационално използване на енергийните ресурси в страната; създаване на пазарни правила и структури	намаляване на енергийното потребление на единица БВП и оползотворяване на местни възобновяеми енергийни източници	Министерство на икономиката и енергетиката	Министерски съвет		

VIII. РЕГИСТЪР НА ВСИЧКИ ДРУГИ ПОДРОБНИ ПРОГРАМИ И ПЛАНОВЕ В ОБХВАТА НА ЗАПАДНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ, ОТНАСЯЩИ СЕ ЗА ОТДЕЛНИ ПОДБАСЕЙНИ, СЕКТОРИ, ПРОБЛЕМИ ИЛИ ТИПОВЕ ВОДИ ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПУРБ.	453
1.1 РЕГИСТЪР НА ДРУГИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ СВЪРЗАНИ С ВОДИТЕ В ЗАПАДНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН.	453
1.1.1 Процес на планиране	453
1.2. Други национални стратегии, планове и програми, имащи отношение към управлението на водите в ЗБР	454
1.2.1. Национална стратегия за регионално развитие 2005-2015 година	454
8.2.2. Национална демографска стратегия на Република България 2006 – 2020 г.	455
8.2.3. Нова стратегия в социалната политика	456
1.1.2 Стратегии в промишления сектор	457
8.2.5. Иновационна стратегия на Република България	459
8.2.6. Стратегия за насърчаване на инвестициите в Република България (2005-2010 г.)	460
1.1.3 Стратегии в сектора на селското стопанство	460
1.1.4 Стратегии в туристическия сектор	462
1.1.5 Стратегии в сектора на инфраструктурата за пречистване на водите	463
1.1.6 Националната програма за управление на дейностите по отпадъците (НПУДО) през периода 2009-2013 г.	465
1.1.7 Лесоустройствени планове	469